

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА**

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

**з навчальної дисципліни „АГРАРНЕ ПРАВО”
підготовки бакалавра спеціальності 081 «Право»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
31 травня 2016 року
протокол № 10
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

Полтава – 2016

Модуль 1. Загальна характеристика аграрного права

Тема 1. Аграрне право як самостійна галузь права України

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Визначення аграрного права України як галузі права, науки і навчальної дисципліни.
2. Предмет та методи регулювання в аграрному праві.
3. Принципи аграрного права
4. Система аграрного права.
5. Функції аграрного права.
6. Шляхи реформування АПК.

2. Виконати практичне завдання:

1. Здійснити порівняльний аналіз дефініцій аграрного права як галузі права.
2. Розмежувати поняття «галузь аграрного права», «наука аграрного права», «навчальна дисципліна «Аграрне право».
3. Скласти схему «Система аграрного права».
4. Систематизувати інформацію щодо основних проблем аграрної сфери та правових шляхів їх вирішення.

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Які сфери матеріального виробництва регулюються нормами аграрного права?
 - а) сфера виробництва сільськогосподарської продукції;
 - б) сфера реалізації сільськогосподарської продукції;
 - в) сфера переробки сільськогосподарської продукції;
 - г) сфери виробництва, переробки і реалізації сільськогосподарської продукції.
2. Аграрне право України – це:
 - а) галузь права, яка регулює суспільні відносини в сфері державного управління;
 - б) галузь права, яка регулює суспільні відносини в сфері зайняття підприємницькою діяльністю;
 - в) галузь права, що регулює комплекс пов'язаних між собою виробничо – господарських, земельних, майнових, трудових та організаційно – управлінських відносин, які складаються в процесі виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції;
 - г) галузь права, яка регулює майнові та особисті немайнові відносини.
3. Які з перелічених нижче відносин не є предметом аграрного права?
 - а) кримінальні;
 - б) трудові;
 - в) майнові;
 - г) земельні.
4. Аграрні правовідносини регулюються такими методами:
 - а) методи дозволу, припису і заборони;
 - б) деструктивний та методологічний методи;
 - в) індуктивний і дедуктивний;
 - г) емпіричний метод та метод дозволу.

5. Метод дозволу, як один з методів регулювання аграрних відносин, полягає у:

- а) покладенні на суб'єктів аграрних правовідносин обов'язку вчинити певні дії, визначені законом;
- б) обмеженні вчиняти певні дії;
- в) вільному здійсненні тих видів діяльності, які дозволені законом і передбачені установчими документами аграрних товаровиробників;
- г) прямій вказівці діяти певним чином.

6. Метод заборони, як один з методів регулювання аграрних відносин, полягає у:

- а) вільному здійсненні тих видів діяльності, які дозволені законом і передбачені установчими документами аграрних товаровиробників;
- б) обмеженні вчиняти певні дії;
- в) покладенні на суб'єктів аграрних правовідносин обов'язку вчинити певні дії, визначені законом;
- г) наданні особі права діяти певним чином.

7. Які з нижчеперелічених принципів не відносяться до принципів аграрного права?

- а) рівність учасників аграрно-правових відносин;
- б) свобода аграрного підприємництва і добровільність вибору форм і напрямів господарської діяльності;
- в) пріоритетність розвитку агропромислового комплексу;
- г) всебічний контроль з боку державних органів виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських товаровиробників.

Тема 2. Джерела аграрного права

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття джерел аграрного права.
2. Класифікація джерел аграрного права України.
3. Конституція України як основа аграрного права України.
4. Міжнародні договори як джерела аграрного права України.
5. Шляхи вдосконалення аграрного законодавства України.
6. Законодавчі акти як основа правового регулювання аграрних правовідносин.
7. Підзаконні нормативні акти в системі джерел аграрного права.
8. Особливості системи аграрного законодавства.
9. Роль судової практики, міжнародних правових норм та звичаєвого права в регулюванні аграрних правовідносин.

2. Виконати практичне завдання:

1. Правління сільськогосподарського виробничого кооперативу “Урожай” на своєму засіданні розглянуло питання про затвердження Статуту кооперативу. Правління затвердило Статут з такими поправками: 1) порядок вступу до кооперативу і виходу з нього, а також розміри та порядок внесення вступного внеску і паю повинен визначатися в кожному окремому випадку залежно від матеріального становища заявників; 2) осіб, яких було виключено з кооперативу, вдруге не може бути прийнято; 3) осіб, які притягаються до кримінальної відповідальності в кооператив не приймати, а які є його членами виключити з кооперативу. Затверджений Статут був переданий райдержадміністрації для реєстрації.

Чи повинен бути зареєстрований цей документ? Яка юридична сила актів колегіальних органів СГВК? За яких умов акти органів управління СГВК можуть визнаватися джерелами аграрного права?

2. Публічне акціонерне товариство “Колос” вирішило виступити засновником сільськогосподарського виробничого кооперативу. Для цього були зібрані установчі збори, які прийняли Статут кооперативу і подали його разом із протоколом установчих зборів до райдержадміністрації. Держадміністрація відмовила у реєстрації кооперативу на тій підставі, що для затвердження Статуту необхідно збирати загальні збори членів кооперативу.

Які документи необхідно було подати для реєстрації кооперативу? Якими нормативними актами слід користуватися для вирішення цих питань?

3. Голова фермерського господарства “Баштан” звернувся до районного управління сільськогосподарського господарства; продовольства роз’яснити, який податок він має платити за землю, яка знаходиться в його власності і користуванні на праві оренди?

Підготувати відповідь. Якими нормативними актами слід керуватися в даному випадку?

3. Розв’язати тестові завдання:

1. Які з перелічених нижче актів не відносяться до джерел аграрного права?
а) закони;

- б) підзаконні нормативно-правові акти;
- в) Постанови Верховної Ради України;
- г) індивідуальні правові акти.

2. Які з перелічених кодифікованих актів не здійснюють регулювання аграрних правовідносин в Україні:

- а) Цивільний кодекс України;
- б) Аграрний кодекс України;
- в) Земельний кодекс України;
- г) Кодекс законів про працю України.

3. Визначити основне джерело аграрного права України:

- а) Аграрний кодекс України;
- б) Закон України «Про сільське господарство»;
- в) Земельний кодекс України;
- г) в аграрному праві відсутнє основне джерело.

4. Консолідація, як один із засобів вдосконалення аграрного законодавства – це:

- а) такий засіб удосконалення нормативних актів, коли в них включаються всі подальші зміни та доповнення, а частини, які втрачали своє значення, навпаки, вилучаються з акту;
- б) діяльність щодо об'єднання законодавства в укрупнені акти, кодекси; це такий спосіб систематизації законодавства, при якому упорядкування форми раніше виданого законодавства провадиться поряд з удосконаленням його змісту по суті;
- в) об'єднання нормативних актів, виданих у різний час з одного й того ж питання, але зосереджених у різних актах, у новий єдиний акт зведеного характеру;
- г) правотворча діяльність компетентних органів по усуненню з законодавчих актів колізій.

5. Інкорпорація як один із засобів вдосконалення аграрного законодавства – це:

- а) такий засіб удосконалення нормативних актів, коли в них включаються всі подальші зміни та доповнення, а частини, які втрачали своє значення, навпаки, вилучаються з акта;
- б) діяльність щодо об'єднання законодавства в укрупнені акти, кодекси; це такий спосіб систематизації законодавства, при якому упорядкування форми раніше виданого законодавства провадиться поряд з удосконаленням його змісту по суті;
- в) об'єднання нормативних актів, виданих у різний час з одного й того ж питання, але зосереджених у різних актах, у новий єдиний акт зведеного характеру;
- г) правотворча діяльність компетентних органів по усуненню з законодавчих актів колізій.

6. Кодифікація, як один із засобів вдосконалення аграрного законодавства, - це:

- а) такий засіб удосконалення нормативних актів, коли в них включаються всі подальші зміни та доповнення, а частини, які втрачали своє значення, навпаки, вилучаються з акта;
- б) діяльність щодо об'єднання законодавства в укрупнені акти, кодекси; це такий спосіб систематизації законодавства, при якому упорядкування форми раніше виданого законодавства провадиться поряд з удосконаленням його змісту по суті;

в) об'єднання нормативних актів, виданих у різний час з одного й того ж питання, але зосереджених у різних актах, у новий єдиний акт зведеного характеру;
г) правотворча діяльність компетентних органів по усуненню з законодавчих актів колізій.

7. Статут сільськогосподарського підприємства набуває юридичної сили з моменту :

- а) Затвердження установчими зборами засновників підприємства;
- б) Засвідчення статуту нотаріусом;
- в) Державної реєстрації сільськогосподарського підприємства;
- г) опублікування.

Тема 3. Аграрні правовідносини

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття та особливості аграрних правовідносин.
2. Структурні елементи аграрних правовідносин.
3. Підстави виникнення, зміни та припинення аграрних правовідносин.
4. Класифікація аграрних правовідносин.
5. Аграрно-правові норми.
6. Нормативно-правові акти, що регулюють аграрні правовідносини.

2. Виконати практичне завдання:

1. Іщенко Р.П., Іванов І.П., Петров К.Н., Сидоров К.Л. та Сулима І.П. вирішили створити акціонерне товариство, яке б займалось вирощуванням пшениці. Для цього вони зібрались на установчі збори. Як вклад у спільну справу Іщенко Р.П. обіцяв передати трактор, Іванов І.П. – комору для збереження урожаю, Петров К.Н. – земельну ділянку, придбану через п'ять років після одруження, Сидоров К.Л. – акції ПАТ «Насіння», а Сулима І.П. – 10 000,00 доларів США.

Які види аграрних правовідносин вбачаються в описаній ситуації?

Проаналізуйте склад відповідних аграрних правовідносин.

2. Сім'я Б. на Закарпатті відповідно до чинного законодавства займається зеленим туризмом. Для забезпечення збільшення обсягу послуг голова сім'ї звернувся із заявою до райдержадміністрації щодо виділення земельної ділянки для створення пункту технічного обслуговування автомобілів громадян, яка розташована в межах земель рекреаційного призначення.

Визначте види та проаналізуйте склад аграрних правовідносин, що виникають між райдержадміністрацією та сім'єю Б.

Якими нормативними актами врегульовуються ці правовідносини?

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Аграрні правовідносини – це:

- а) суспільні відносини, які регулюють поведінку суб'єктів в сфері державного управління;
- б) відносини, які регулюють порядок притягнення винних у вчиненні злочинів осіб до відповідальності;
- в) вид суспільних відносин, які складаються між суб'єктами з приводу виробництва, переробки і реалізації сільськогосподарської продукції;
- г) суспільні відносини щодо господарської діяльності аграрних товаровиробників.

2. Що, крім суб'єктів та об'єктів, відноситься до елементів аграрних правовідносин?

- а) об'єктивна сторона аграрних правовідносин;
- б) суб'єктивна сторона аграрних правовідносин;
- в) зміст аграрних правовідносин;
- г) причинний зв'язок між суб'єктом та об'єктом.

3. Основним об'єктом аграрних правовідносин є:

- а) споруди господарського призначення;

- б) земля;
- в) тварини;
- г) сільськогосподарська техніка, обладнання.

4. Під подіями, як однієї із підстав виникнення, зміни і припинення аграрних правовідносин, розуміють:

- а) юридичні факти, які виникають незалежно від волі людей;
- б) юридичні факти, які виникають за волею людей;
- в) сукупність дій та нормативних актів, на підставі яких ці дії вчиняються;
- г) нормативні акти, прийняті компетентними органами;

5. Які з перелічених нижче відносин не можна віднести до внутрішніх аграрних правовідносин:

- а) земельні;
- б) податкові;
- в) відносини щодо укладення міжгосподарських договорів;
- г) трудові.

6. Видами аграрних правовідносин є:

- а) членські;
- б) трудові;
- в) майнові;
- г) правильні усі варіанти.

7. Аграрні правовідносини регулюються такими методами:

- а) методи дозволу, припису і заборони;
- б) деструктивний та методологічний методи;
- в) індуктивний і дедуктивний;
- г) емпіричний метод та метод дозволу.

Тема 4. Правове становище фермерських господарств як суб'єктів аграрних правовідносин

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Становлення інституту фермерства в Україні.
2. Загальна характеристика законодавства України про фермерське господарство.
3. Поняття фермерського господарства.
4. Умови та порядок створення фермерського господарства.
5. Порядок припинення діяльності фермерського господарства

2. Виконати практичне завдання:

1. Сидоров К.Н. та Воронець П.К., вививши вимоги законодавчих актів щодо створення фермерського господарства, подали державному реєстратору пакет документів для створення юридичної особи. Зокрема, Сидоров К.Н. заповнив реєстраційну картку російською мовою, оскільки Воронець П.К., хоча і володіє цією мовою міжнародного спілкування, однак пише неграмотно. Друзі вирішили назвати своє підприємство «Державна корпорація «Олейна», щоб таким чином привернути увагу клієнтів на першому етапі діяльності, доки їх рейтинг не досягне масштабів відомого українського виробника олії. Щодо видів діяльності, то друзі передбачили: вирощування соняшнику, його переробку на олію та реалізацію оптовим покупцям.

На знання якого питання курсу розраховане завдання?

Чи зареєструють підприємство Сидорова К.Н. та Воронця П.К.?

В яких нормативних актах містяться вимоги до документів, які подаються на реєстрацію суб'єкта господарювання?

2. Сулима І.П. вирішив стати фермером. Для цього він визначився з видом діяльності (організація страусиної ферми), який є найбільш перспективним і новим для ринку України. Відповідно до Закону України «Про реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», Сулима І.П. зібрав пакет документів і подав їх реєстратору для проведення державної реєстрації. Однак, в реєстрації фермерського господарства було відмовлено.

На яке питання розраховане завдання?

Якими нормативними актами необхідно керуватися для його вирішення?

Що не врахував Сулима І.П., готуючи пакет документів для подання їх державному реєстратору?

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Фермерське господарство мають право створювати:

- а) громадяни України;
- б) іноземні громадяни, які набули в установленому законом порядку статус суб'єкта підприємницької діяльності;
- в) особи без громадянства;
- г) іноземні громадяни, які є власниками земельних ділянок, наданих їм для ведення фермерського господарства.

2. Право на створення фермерського господарства виникає у громадян з досягненням:

- а) 16 – річного віку;
- б) 17 – річного віку;
- в) 18 – річного віку;
- г) 20 – річного віку.

3. Чи повинен громадянин, що має за мету створити і зареєструвати фермерське господарство, надати документи, що підтверджують його здатність займатися сільським господарством:

- а) не повинен;
- б) повинен обов'язково;
- в) повинен, якщо у нього немає земельної ділянки. Такий документ буде підставою для надання землі для ведення фермерського господарства;
- г) такі документи повинен оформляти державний реєстратор самостійно.

4. Який орган не здійснює державну реєстрацію фермерських господарств?

- а) виконавчий комітет районної ради;
- б) виконавчий комітет міської ради;
- в) районна державна адміністрація;
- г) районне управління сільського господарства і продовольства.

5. В який строк районна державна адміністрація здійснює реєстрацію фермерського господарства?

- а) в 10 – денний строк;
- б) у 20 – денний строк;
- в) в 30 – денний строк;
- г) у 15-денний строк.

6. Чи має право фермерське господарство залучати до роботи в ньому сторонніх працівників за трудовим договором?

- а) має таке право;
- б) не має такого права, оскільки в фермерському господарстві приймають участь тільки члени однієї сім'ї;
- в) має таке право за погодженням з біржою;
- г) має таке право, якщо це прямо зазначено у Статуті.

7. Чи є підставою припинення діяльності фермерського господарства випадок, коли не залишається жодного члена господарства або спадкоємця, який би хотів продовжувати діяльність даного господарства?

- а) є;
- б) не є;
- в) це є підставою лише призупинення діяльності;
- г) є, однак лише за умови подачі відповідної заяви зацікавленою особою.

Тема 5. Сільськогосподарські кооперативи як суб'єкти аграрних правовідносин в Україні

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття та ознаки сільськогосподарських кооперативів.
2. Види та типи сільськогосподарських кооперативів.
3. Порядок створення сільськогосподарських кооперативів.
4. Право власності сільськогосподарських кооперативів.
5. Порядок реорганізації та ліквідації сільськогосподарських кооперативів.
6. Нормативно-правове регулювання діяльності сільськогосподарських кооперативів.
7. Співвідношення Закону України «Про кооперацію» та Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію»
8. Господарська діяльність сільськогосподарських кооперативів.

2. Виконати практичне завдання:

1. Громадянин Іщенко Р.П., досягнувши 16-річного віку, вирішив відкрити свою справу. Для первинного накопичення капіталу та налагодження зв'язків, він прийняв рішення вступити до кооперативу «Соняшник». Для цього Іщенко Р.П. написав заяву про вступ і прийшов проконсультуватися щодо інших умов вступу, зокрема щодо сплати вступного та членського внесків. Однак секретар кооперативу пояснила, що він не має права бути членом кооперативу і відмовилася пояснити, чому. У зв'язку з цим Іщенко Р.П. звернувся до юридичної консультації.

На знання якого питання розраховане завдання?

Якими нормативними актами регулюється питання діяльності кооперативів в Україні?

Назвіть необхідні правові підстави для прийняття в члени кооперативу.

Чому не може Іщенко Р.П. бути членом кооперативу «Соняшник»?

2. Голова житлово-будівельного кооперативу за рахунок коштів кооперативу вирішив придбати земельну ділянку площею 0,05 га для спорудження кіоску по продажу продуктів харчування членам кооперативу. На загальних зборах, де обговорювалося це питання, більшість членів кооперативу з рішенням голови погодилася. Інші заперечували через те, що згоду на укладення відповідної угоди щодо придбання земельної ділянки повинні надати всі члени кооперативу. Голова ЖБК звернувся за роз'ясненням до юридичної консультації.

Вирішіть справу.

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Сільськогосподарський кооператив – це:

а) добровільне об'єднання осіб на підставі членства для спільного ведення сільськогосподарської діяльності, засноване на принципах рівноправності членів, обов'язкової їх участі в діяльності такого об'єднання, використання майна, що створене, як правило, за рахунок внесків членів і належить об'єднанню на праві власності для задоволення матеріальних та інших потреб його членів;

- б) господарське товариство, статутний фонд якого розподілений не певну кількість акцій однакової номінальної вартості;
- в) добровільне об'єднання осіб на підставі спільності капіталу для спільного ведення сільськогосподарської діяльності, засноване на принципах рівноправності членів, обов'язкової їх участі в діяльності такого об'єднання, використання майна;
- г) добровільне об'єднання осіб на підставі спільності майна для спільного ведення сільськогосподарської діяльності, засноване на принципах рівноправності членів.

2. Які типи сільськогосподарських кооперативів, окрім виробничих, існують в сільському господарстві України?

- а) невиробничі;
- б) обслуговуючі;
- в) страхові;
- г) довірчі.

3. Виробничий сільськогосподарський кооператив – це:

- а) кооператив, створений для надання послуг переважно членам кооперативу та іншим особам з метою провадження їх сільськогосподарській діяльності. Його діяльність спрямована на обслуговування сільського господарства та іншого виробництва учасників кооперації, на надання комплексу послуг, пов'язаних із виробництвом, переробкою та збутом продукції рослинництва, тваринництва, лісництва й рибальства;
- б) кооператив, створений для задоволення особистих інтересів своїх членів і не має за мету отримання прибутку від своєї діяльності;
- в) кооператив, створений шляхом об'єднання фізичних осіб, які є сільськогосподарськими товаровиробниками, для спільного вироблення продукції сільського, рибного і лісового господарства на засадах обов'язкової трудової участі у виробничій діяльності;
- г) кооператив, створений для надання послуг громадянам та юридичним особам по виробництву сільськогосподарської продукції.

4. Обслуговуючий сільськогосподарський кооператив – це:

- а) кооператив, створений для надання послуг переважно членам кооперативу та іншим особам з метою провадження їх сільськогосподарській діяльності. Його діяльність спрямована на обслуговування сільського господарства та іншого виробництва учасників кооперації, на надання комплексу послуг, пов'язаних із виробництвом, переробкою та збутом продукції рослинництва, тваринництва, лісництва й рибальства;
- б) кооператив, створений для задоволення особистих інтересів своїх членів і не має за мету отримання прибутку від своєї діяльності;
- в) кооператив, створений шляхом об'єднання фізичних осіб, які є сільськогосподарськими товаровиробниками, для спільного вироблення продукції сільського, рибного і лісового господарства на засадах обов'язкової трудової участі у виробничій діяльності;
- г) сільськогосподарський кооператив, створений для надання послуг громадянам та юридичним особам по обслуговуванню сільського господарства та іншого виробництва.

5. Споживчий сільськогосподарський кооператив – це:

- а) кооператив, створений для надання послуг переважно членам кооперативу та іншим особам з метою провадження їх сільськогосподарській діяльності. Його діяльність спрямована на обслуговування сільського господарства та іншого виробництва учасників кооперації, на надання комплексу послуг, пов'язаних із виробництвом, переробкою та збутом продукції рослинництва, тваринництва, лісництва й рибальства;
- б) кооператив, створений для задоволення особистих інтересів своїх членів і не має за мету отримання прибутку від своєї діяльності;
- в) кооператив, створений шляхом об'єднання фізичних осіб, які є сільськогосподарськими товаровиробниками, для спільного вироблення продукції сільського, рибного і лісового господарства на засадах обов'язкової трудової участі у виробничій діяльності;
- г) кооператив, створений для надання послуг громадянам та юридичним особам по споживанню сільськогосподарської продукції в процесі промислового виробництва.

6. Залежно від виду діяльності виділяють такий різновид обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів:

- а) сервісні;
- б) технічні;
- в) споживчі;
- г) виробничі.

7. Створення сільськогосподарського кооперативу врегульовано:

- а) Законом України «Про сільськогосподарські кооперативи»;
- б) Законом України «Про кооперацію»;
- в) Законом України «Про фермерське господарство»;
- г) Законом України «Про кооперативи».

Тема 6. Правове положення аграрних підприємств корпоративного типу як суб'єктів аграрних правовідносин

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття аграрного підприємства корпоративного типу.
2. Види аграрних підприємств корпоративного типу.
3. Правове регулювання створення аграрних підприємств корпоративного типу.
4. Особливості господарської діяльності аграрних підприємств корпоративного типу.
5. Порядок припинення діяльності аграрних підприємств корпоративного типу.
6. Правовий режим майна аграрних підприємств корпоративного типу.
7. Поняття та види сільськогосподарських підприємств корпоративного типу.
8. Порядок створення та ліквідації підприємств корпоративного типу.
9. Особливості господарської діяльності сільськогосподарських акціонерних товариств.
10. Господарська діяльність товариств з обмеженою відповідальністю, товариств з додатковою відповідальністю, повних та командитних товариств у сільському господарстві.

2. Виконати практичне завдання:

Іщенко Р.П., Іванов І.П., Петров К.Н., Сидоров К.Л. та Сулима І.П. вирішили створити акціонерне товариство, яке б займалось вирощуванням пшениці. Для цього вони зібрались на установчі збори. Як вклад у спільну справу Іщенко Р.П. обіцяв передати трактор, Іванов І.П. – комору для збереження урожаю, Петров К.Н. – земельну ділянку, придбану через п'ять років після одруження, Сидоров К.Л. – акції ПАТ «Насіння», а Сулима І.П. – 10 000,00 доларів США.

Які дії необхідно вчинити для створення акціонерного товариства?

Якими нормативними актами слід керуватися? Дайте оцінку вкладам Іщенка Р.П., Іванова І.П., Петрова К.Н., Сидорова К.Л. та Сулими І.П. у спільну справу?

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Визначити аграрне підприємство корпоративного типу:
 - а) ПАТ «Зерно»;
 - б) ДП «Соняшник»;
 - в) Сільськогосподарський кооператив «Дружба»;
 - г) ПП «Сад».

2. Визначити нормативний акт, який визначає правовий статус підприємств корпоративного типу:

- а) Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію»;
- б) Закон України «Про фермерське господарство»;
- в) Земельний кодекс України;
- г) Цивільний кодекс України.

3. Визначити основні види ліквідації аграрних підприємств:

- а) добровільний і примусовий;
- б) судовий та позасудовий;
- в) обов'язків та факультативний;
- г) імперативний та диспозитивний.

4. Визначити основні види реорганізації аграрних підприємств:

- а) добровільний і примусовий;
- б) судовий та позасудовий;
- в) обов'язків та факультативний;
- г) приєднання та виділ.

5. Визначити види підприємств за належністю капіталу:

- а) національні та іноземні;
- б) корпоративні та унітарні;
- в) кооперативні та корпоративні;
- г) великі та малі.

6. Виділити види підприємств корпоративного типу:

- а) ВАТ, ТОВ, КСП;
- б) ЗАТ, ПП, Сільськогосподарський кооператив;
- в) КСП, ПП, Товариство з додатковою відповідальністю;
- г) Командитне товариство, ПАТ, ТОВ.

7. Вищим органом управління сільськогосподарського підприємства корпоративного типу є:

- а) директор;
- б) правління;
- в) ревізійна комісія;
- г) загальні збори.

Тема 7. Специфіка особистих селянських господарств як суб'єктів аграрних правовідносин

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття, ознаки та особливості особистих селянських господарств.
2. Нормативно-правові акти, що визначають правове становище особистого селянського господарства.
3. Правовий режим майна та земель особистого селянського господарства.
4. Облік, державна підтримка, страхування та пенсійне забезпечення особистих селянських господарств.
5. Загальна характеристика Закону України «Про особисте селянське господарство».
6. Особливості господарської діяльності особистих селянських господарств.

2. Виконати практичне завдання:

Сім'я Половинчина В.П. отримала у спадок від дядька земельну ділянку площею 1,5 га в с. Пустоші. Оскільки, дядько все своє життя займався вирощуванням городини, Половинчин В.П. вирішив не змінювати цільове використання землі. Зважаючи на високу родючість земель, а також на те, що у їх обробітку була задіяна вся родина, урожай був настільки великим, що виникла проблема, що робити з його надлишками. Тому Половинчин В.П., як глава сімейства, звернувся за юридичною консультацією.

Чи може Половинчин В.П. займатись реалізацією надлишків городини?

Яка правова форма організації його господарства є найбільш оптимальною?

На знання якого питання розраховане завдання?

Якими правовими актами необхідно керуватися при її вирішенні?

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Чи має особисте селянське господарство статус юридичної особи?
 - а) має;
 - б) не має;
 - в) може бути, однак це не є обов'язковим;
 - г) має лише окремі права юридичної особи.
2. Чи може особисте селянське господарство застосовувати працю найманих осіб за трудовим договором?
 - а) може;
 - б) не може;
 - в) може, але лише за погодженням з органами місцевого самоврядування;
 - г) може, однак якщо це прямо передбачено у Статуті.
3. Що не може бути підставою припинення права приватної власності на земельну ділянку чи її частину:
 - а) добровільна відмова від земельної ділянки її власника;
 - б) відчуження земельної ділянки за рішенням її власника;
 - в) відчуження земельної ділянки для суспільних потреб;
 - г) систематичної несплати орендної плати за користування земельною ділянкою.

4. Який орган здійснює державну реєстрацію особистих селянських господарств:

- а) державний реєстратор;
- б) головне управління юстиції області;
- в) правильними є варіанти а) і б);
- г) особисті селянські господарства не підлягають державній реєстрації.

5. Яку діяльність не здійснюють особисті селянські господарства:

- а) виробництво товарної сільськогосподарської продукції;
- б) переробку сільськогосподарської продукції;
- в) споживання сільськогосподарської продукції;
- г) діяльність у сфері сільського зеленого туризму.

6. Яким законом врегульовано діяльність особистих селянських господарств:

- а) Законом України «Про фермерське господарство»;
- б) Законом України «Про особисте підсобне господарство»;
- в) Законом України «Про селянське господарство»;
- г) правильний варіант відсутній.

7. Який максимально допустимий розмір земельної ділянки особистого селянського господарства:

- а) 1 га;
- б) 2 га;
- в) 10 га;
- г) розмір земельної ділянки не обмежується.

Тема 8. Державне регулювання сільського господарства за умов переходу до ринкової економіки

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття, сутність і принципи державної регулятивної діяльності в сільському господарстві.
2. Форми і методи державної регулятивної діяльності в сільському господарстві.
3. Державний вплив на сільськогосподарське виробництво та інші галузі АПК в умовах ринкової економіки.
4. Система та правове становище органів, що здійснюють державну регулятивну діяльність у сільському господарстві
5. Загальна характеристика Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України».

2. Виконати практичне завдання:

У 2008 році Україна вступила до Світової організації торгівлі, що суттєво вплинуло на формат державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників. Зважаючи на це, голова фермерського господарства “Лан” звернувся до районного управління сільськогосподарського господарства; продовольства роз’яснити, на які заходи державної підтримки він може розраховувати тепер.

Підготувати відповідь. Проаналізувати заходи державної підтримки, визначені Угодою СОТ про сільське господарство.

3. Розв’язати тестові завдання:

1. Державна регулятивна діяльність у сільському господарстві України – це:
 - а) врегулювання нормами права взаємовідносин суб’єктів аграрного права між собою з приводу виробництва, переробки і реалізації сільськогосподарської продукції;
 - б) цілеспрямований вплив держави на аграрні відносини шляхом видання нормативно-правових актів, які регулюють поведінку суб’єктів аграрного підприємництва;
 - в) управління справами підприємств, незалежно від форми власності, за посередництвом спеціально створених органів державної влади;
 - г) держава обмежено втручається в економіку і безпосередньо в сферу аграрного товаровиробництва (контролює певні сфери діяльності суб’єктів аграрного підприємництва).
2. Втручання держави в економіку України і безпосередньо в сферу аграрного товаровиробництва здійснюється у такій формі:
 - а) держава зовсім не втручається в економіку і безпосередньо в сферу аграрного товаровиробництва;
 - б) держава втручається у всі сфери економічного життя суспільства і безпосередньо в сферу аграрного товаровиробництва;
 - в) держава обмежено втручається в економіку і безпосередньо в сферу аграрного товаровиробництва (контролює певні сфери діяльності суб’єктів аграрного підприємництва);

г) держава обмежено втручається в економіку і безпосередньо в сферу аграрного товаровиробництва, зокрема шляхом видання нормативно-правових актів та управління підприємствами державної форми власності.

3. Які сфери діяльності аграрних товаровиробників регулюються з боку держави:

- а) сфера сплати податків;
- б) сфера виробництва сільськогосподарської продукції (доведення державою обов'язкових нормативів виробництва продукції, визначення видів продукції, яку необхідно виробляти та ін);
- в) сфера переробки сільськогосподарської продукції;
- г) сфера матеріально-технічного забезпечення виробництва.

4. Який з перелічених нижче методів державної регулятивної діяльності в сільському господарстві не застосовується на сучасному етапі розвитку сфери аграрного підприємництва:

- а) директивний метод;
- б) індикативний метод;
- в) метод планування діяльності недержавних аграрних товаровиробників;
- г) метод планування діяльності державних аграрних товаровиробників.

5. Метод ліцензування, як один із методів впливу держави на сільськогосподарське виробництво, - це метод, який передбачає:

- а) обов'язок особи отримати від держави дозвіл на зайняття певним видом господарської діяльності;
- б) обов'язок суб'єктів господарської діяльності додержуватися встановлених органами держави певних вимог (нормативів) продукції, яка ними виробляється;
- в) обов'язок суб'єктів господарської діяльності додержуватися встановлених компетентними органами держави обмежень в частині встановлення цін на свою продукцію;
- г) обов'язок аграрних товаровиробників придбати ліцензію на зайняття певним видом діяльності.

6. Функція державних органів стандартизації, як одного з органів, що здійснює державну регулятивну діяльність у сільському господарстві, полягає у:

- а) вчиненні дій щодо видачі дозволів (ліцензій) на зайняття певними видами господарської діяльності;
- б) розробленні нормативів якості продукції сільськогосподарського виробництва, нормативів забруднення навколишнього природного середовища внаслідок сільськогосподарської діяльності та здійсненні контролю за додержанням цих нормативів суб'єктами аграрного товаровиробництва;
- в) встановленні рівнів державних регульованих цін на певну сільськогосподарську продукцію, яких повинні додержуватися суб'єкти аграрного товаровиробництва;
- г) розробленні стандартів, яким має відповідати сільськогосподарська продукція, незалежно від форми власності суб'єкта господарювання.

7. Який орган державної влади забезпечує реалізацію державної аграрної політики в Україні:

- а) Міністерство економічного розвитку та торгівлі;

- б) Верховна Рада України;
- в) Міністерство аграрної політики та продовольства України;
- г) Державна інспекція сільського господарства України.

Тема 9. Міжнародно-правове регулювання діяльності суб'єктів аграрних відносин

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття і джерела аграрного права зарубіжних країн.
2. Правове регулювання сільськогосподарської оренди за кордоном.
3. Договірні відносини аграрних товаровиробників у зарубіжних країнах.
4. Загальна характеристика аграрного законодавства зарубіжних країн.
5. Поняття та система аграрного права зарубіжних країн.
6. Особливості аграрного законодавства.
7. Особливості кредитування та оподаткування суб'єктів аграрного права.
8. Агропромислова інтеграція.
9. Міжнародне аграрне право.

2. Виконати практичне завдання:

1. Порівняйте аграрне законодавство України та Франції.
2. Класифікуйте джерела аграрного права ЄС.
3. Сформулюйте дефініцію аграрного права зарубіжних країн.
4. Порівняйте аграрне законодавство України та ФРН.

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Аграрне право зарубіжних країн – це:

- а) сукупність відомостей про правове регулювання аграрних правовідносин у зарубіжних країнах;
- б) дослідження в рамках науки аграрного права;
- в) вивчення аграрного права відповідною навчальною дисципліною;
- г) галузь права.

2. Система галузі аграрного права в зарубіжних країнах включає:

- а) Публічне аграрне право;
- б) Приватне аграрне право;
- в) Норми права та правові інститути;
- г) Правильні варіанти а) і б).

3. Публічне аграрне право регулює:

- а) питання державного впливу на сільське господарство, кредитування, розвитку інфраструктури сільської місцевості, фінансування державою науково-дослідних робіт;
- б) особливості власності та господарювання, рівноправність приватної власності на землю та засоби виробництва з іншими формами власності;
- в) діяльність суб'єктів господарювання;
- г) взаємодію суб'єктів господарювання з органами державної влади, місцевого самоврядування, громадськими організаціями.

4. Важелями державного регулювання сільського господарства в зарубіжних країнах є:

- а) система оподаткування;

- б) кредитно-фінансовий механізм;
- в) спеціальні цільові програми;
- г) всі варіанти правильні.

5. Регулювання сільського господарства в ЄС здійснюється з допомогою:

- а) системи оподаткування;
- б) кредитно-фінансового механізму;
- в) цінового регулювання виробництва сільськогосподарської продукції;
- г) всі варіанти правильні.

6. Для країн колишнього СРСР характерна:

- а) державна підтримка слабких неприбуткових господарств;
- б) підтримка ефективного високотоварного виробництва;
- в) втручання у сільськогосподарську діяльність;
- г) контроль над сільським господарством.

7. Вплив держави на сільськогосподарського виробника у зарубіжних країнах проявляється у:

- а) Обмеженому державному регулюванні стратегічно важливих сфер виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції;
- б) Впровадженні системи стимулів для розвитку певних суб'єктів господарювання;
- в) Заохоченні довгострокових капіталовкладень;
- г) Всі варіанти правильні.

Тема 10. Правові вимоги СОТ до сільськогосподарської діяльності в Україні

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття права СОТ.
2. Правові вимоги СОТ до виробництва сільськогосподарської продукції.
3. Правова регламентація переробки сільськогосподарської продукції з урахуванням вимог СОТ.
4. Правове забезпечення реалізації сільськогосподарської продукції у контексті вимог СОТ.
5. Гармонізація права СОТ та України у частині регулювання сільськогосподарської діяльності.
6. Правові вимоги СОТ до виробництва сільськогосподарської продукції рослинного походження.
7. Правова регламентація виробництва сільськогосподарської продукції тваринного походження у контексті вимог СОТ.
8. Угода СОТ про сільське господарство.

2. Виконати практичне завдання:

1. Фермер Олійник А. звернувся до сільськогосподарської дорадчої служби за консультацією. Тривалий час він займався вирощуванням овочів, якість яких відповідала державним стандартам України (ДСТУ). Тепер він планує експортувати вироблену сільськогосподарську продукцію в держави – члени СОТ.

Розтлумачте вимоги до якості та безпечності продукції, що містяться в Угоді СОТ про технічні бар'єри в торгівлі.

2. Міністерство юстиції України виступило в ЗМІ з ініціативою приєднатись до Угоди СОТ про державні закупівлі. Фермер Романенко А. звернувся до юридичної консультації за роз'ясненням, які наслідки це буде мати для його бізнесу. Він пояснив, що багато років підряд реалізує вирощену сільськогосподарську продукцію за державними контрактами.

Складіть письмове роз'яснення питання.

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Право СОТ – це...
 - а) норми внутрішніх регламентів, що визначають порядок та інші питання функціонування органів СОТ;
 - б) норми рішень/резолуцій СОТ (і органів СОТ), що приймаються для забезпечення цілей Організації у рамках її правосуб'єктності;
 - в) система понад 50 угод, що становлять «пакет СОТ»;
 - г) правильними є варіанти А), Б), В).

2. Визначте спеціальний нормативний документ СОТ, яким врегульовано сільськогосподарську діяльність:

- а) Генеральна угода з тарифів і торгівлі;
- б) Угода СОТ про сільське господарство;
- в) Угода СОТ про застосування санітарних та фітосанітарних заходів;

г) Угода СОТ про технічні бар'єри в торгівлі.

3. В якій угоді містяться вимоги до якості та безпечності продукції?

- а) Генеральна угода з тарифів і торгівлі;
- б) Угода СОТ про сільське господарство;
- в) Угода СОТ про застосування санітарних та фітосанітарних заходів;
- г) Угода СОТ про технічні бар'єри в торгівлі.

4. В якому документі міститься перелік зобов'язань України щодо вступу до СОТ?

- а) Угода СОТ про сільське господарство;
- б) Угода СОТ про застосування санітарних та фітосанітарних заходів;
- в) Угода СОТ про технічні бар'єри в торгівлі;
- г) Протокол про вступ України до СОТ.

5. В якому документі міститься визначення стандарту?

- а) Угода СОТ про сільське господарство;
- б) Угода СОТ про застосування санітарних та фітосанітарних заходів;
- в) Угода СОТ про технічні бар'єри в торгівлі;
- г) Протокол про вступ України до СОТ.

6. В якому документі міститься визначення технічного регламенту?

- а) Угода СОТ про сільське господарство;
- б) Угода СОТ про застосування санітарних та фітосанітарних заходів;
- в) Угода СОТ про технічні бар'єри в торгівлі;
- г) Протокол про вступ України до СОТ.

7. До якої з перелічених угод з обмеженим колом учасників не приєдналась Україна?

- а) Угода СОТ про державні закупівлі;
- б) Міжнародна угода СОТ про торгівлю молочними продуктами;
- в) Міжнародна угода СОТ про торгівлю яловичиною;
- г) правильними є варіанти А), Б), В).

Модуль 2. Правове регулювання діяльності суб'єктів аграрних правовідносин

Тема 11. Правовий режим майна сільськогосподарських товаровиробників

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Нормативно-правові акти, що визначають правовий режим майна сільськогосподарського призначення.
2. Поняття та елементи правового режиму майна.
3. Джерела формування майна.
4. Право власності сільськогосподарських підприємств кооперативного типу.
5. Право власності сільськогосподарських підприємств корпоративного типу.
6. Правовий режим майна державних і комунальних сільськогосподарських підприємств.
7. Правова охорона і захист майнових прав сільськогосподарських підприємств.

2. Виконати практичне завдання:

1. ДСП “Країна” продало м'ясокомбінату трактор, три вантажних автомобілі та п'ятеро коней.

Наступного дня директор цього підприємства та голова переробного кооперативу “Промінь” уклали договори оренди ставка та ділянки лісу, що належали радгоспу.

Прокурор області звернувся з позовом в господарський суд про визнання договорів купівлі-продажу та оренди недійсними, мотивуючи тим, що майно повинно бути передано м'ясокомбінату безоплатно, а при укладенні договору оренди директор ДСП вийшов за межі своїх повноважень.

Оцінити ситуацію. Зробити письмовий правовий висновок щодо питань правомірності укладення вищевказаних договорів.

2. Директор державного науково-дослідного підприємства “Ронівське” передав в порядку взаємодопомоги, товариству з обмеженою відповідальністю “Адна” списаний трактор “Біларусь”, три тонни насіння елітної пшениці та дрібний сільськогосподарський реманент, який підприємству був непотрібний.

Приймаючи річний бухгалтерський звіт від підприємства, райдержадміністрація Ронівського р-ну визнала дії директора неправомірними і, вважаючи, що він розбазарив майно державного науково-дослідного підприємства, звільнила із займаної посади. Водночас була дана вказівка бухгалтерії підприємства при здійсненні розрахунку з колишнім директором утримати з належних йому виплат 10000,00 грн. для відшкодування завданих державі збитків.

Вважаючи дії райдержадміністрації і бухгалтерії незаконними, директор науково-дослідного підприємства звернувся до суду.

Чи правовірні дії директора та райдержадміністрації? Яке рішення прийме суд?

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Право власності сільськогосподарського кооперативу – це
а) сукупність правових норм, покликаних регулювати відносини щодо володіння власним майном на свій розсуд;

- б) сукупність правових норм, покликаних регулювати відносини щодо користування власним майном на свій розсуд;
- в) сукупність правових норм, покликаних регулювати відносини щодо розпорядження власним майном на свій розсуд;
- г) сукупність правових норм, покликаних регулювати відносини щодо володіння, користування й розпорядження майном.

2. Що не може бути об'єктом права власності сільськогосподарського кооперативу:

- а) будівлі, споруди;
- б) виготовлення продукції;
- в) доходи, отримані від реалізації продукції;
- г) трудові ресурси.

3. Який фонд, крім статутного, створюється в сільськогосподарських підприємствах кооперативного типу:

- а) фонд сплати дивідендів;
- б) пайовий фонд;
- в) інвестиційний фонд;
- г) пенсійний фонд.

4. Змістом права власності сільськогосподарських підприємств є правомочність по володінню, користуванню і розпорядженню ними своїм майном у межах, встановлених законом.

Враховуючи вищевикладене, право володіння – це:

- а) можливість визначати юридичну та фактичну долю майна;
- б) фактичне утримання майна у сфері свого господарювання;
- в) можливість отримувати від майна його корисні споживчі якості;
- г) можливість фактично утримувати майно, отримувати від майна його корисні споживчі якості, визначати юридичну та фактичну долю майна.

5. Змістом права власності сільськогосподарських підприємств є правомочність по володінню, користуванню і розпорядженню ними своїм майном у межах, встановлених законом.

Враховуючи вищевикладене, права розпорядження – це:

- а) можливість визначати юридичну та фактичну долю майна;
- б) можливість отримувати від майна його корисні споживчі якості;
- в) фактичне утримання майна у сфері свого господарювання;
- г) можливість фактично утримувати майно, отримувати від майна його корисні споживчі якості, визначати юридичну та фактичну долю майна.

6. Змістом права власності сільськогосподарських підприємств є правомочність по володінню, користуванню і розпорядженню ними своїм майном у межах, встановлених законом.

Право користування – це:

- а) фактичне утримання майна у сфері свого господарювання;
- б) можливість визначати юридичну та фактичну долю майна;
- в) можливість отримувати від майна його корисні споживчі якості;

г) можливість фактично утримувати майно, отримувати від майна його корисні споживчі якості, визначати юридичну та фактичну долю майна.

7. Які фонди, крім статутного, створюються в сільськогосподарських підприємствах корпоративного типу, утворених у формі акціонерного товариства:

- а) пайовий фонд;
- б) пенсійний фонд;
- в) фонд сплати дивідендів;
- г) страховий фонд.

Тема 12. Правове регулювання використання природних ресурсів у сільському господарстві

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття використання природних ресурсів та його відмінність від права власності та права природокористування.
2. Правове регулювання водокористування.
3. Особливості використання надр у сільському господарстві.
4. Використання тваринного та рослинного світу.
5. Правове регулювання лісокористування.
6. Характеристика організаційно-правового забезпечення раціонального використання природних ресурсів.
7. Особливості використання природних ресурсів у процесі виробничо-господарської діяльності суб'єктів аграрного підприємництва.
8. Права та обов'язки суб'єктів аграрного підприємництва щодо використання природних ресурсів.
9. Підстави та порядок відшкодування збитків, заподіяних власникам земель і землекористувачам.
10. Юридична відповідальність сільськогосподарським товаровиробникам за шкоду, заподіяну природним об'єктам.

2. Виконати практичне завдання:

1. Класифікуйте природні ресурси, що використовуються у сільськогосподарському виробництві.
2. Систематизуйте джерела права, якими врегульовано використання природних ресурсів у сільському господарстві.
3. Складіть таблицю: «Загальне та спеціальне природокористування»

3. Розв'язати тестові завдання:

Правовий режим земель сільськогосподарського призначення визначає:

- а) Земельний Кодекс України від 25.10.2001;
- б) Закон України «Про плату за землю» від 03.07.1992;
- в) Закон України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» від 14.02.1992;
- г) Закон України «Про фіксований сільськогосподарський податок» від 17.12.1998.

2. Виділяють такі напрями земельної реформи:

- а) Перебудова земельних відносин на основі приватної власності на землю;
- б) Формування ринку землі;
- в) Забезпечення можливості здійснювати правочини щодо землі;
- г) Всі варіанти правильні.

3. Елементами природоресурсних правовідносин є:

- а) Суб'єкти;
- б) Об'єкти;
- в) Зміст;

г) Всі варіанти правильні.

4. Зміст природоресурсних правовідносин – це:

- а) те, з приводу чого виникають відносини, тобто природні ресурси;
- б) права та обов'язки, що виникають між суб'єктами правовідносин;
- в) учасники таких правовідносин;
- г) підстави виникнення, зміни та припинення таких правовідносин.

5. Об'єкт природоресурсних правовідносин – це:

- а) права та обов'язки, що виникають між суб'єктами правовідносин;
- б) учасники цих правовідносин;
- в) підстави виникнення, зміни та припинення цих правовідносин;
- г) землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідницької та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури.

6. Суб'єкти природоресурсних правовідносин – це:

- а) фермерські господарства;
- б) сільськогосподарські кооперативи;
- в) сільськогосподарські акціонерні товариства;
- г) всі варіанти правильні.

7. Підставами виникнення природоресурсних правовідносин може бути:

- а) Придбання за договором купівлі-продажу, дарування, міни, інших цивільно-правових угод;
- б) Внесення земельних ділянок її засновниками до статутного фонду;
- в) Прийняття спадщини;
- г) всі варіанти правильні.

Тема 13. Правове регулювання сільськогосподарського землевикористання.

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Основні напрямки земельної реформи в сільському господарстві.
2. Нормативно-правові акти, що регулюють земельні правовідносини в сільському господарстві.
3. Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення.
4. Форми власності на землі сільськогосподарського призначення.
5. Підстави, порядок виникнення та припинення права власності та права користування земельними ділянками
6. Поняття та структура земельних правовідносин.
7. Особливості земельних правовідносин.
8. Приватизація земельних ділянок
9. Правова регламентація паювання земель.

2. Виконати практичне завдання:

1. Житель України переобладнав приватний будинок, який розташований на приватній земельній ділянці в межах земель рекреаційного призначення, у будинок відпочинку сімейного типу. При укладенні договору купівлі-продажу цього будинку з громадянином Росії нотаріус рекомендував українцю укласти договір оренди земельної ділянки для обслуговування будинку.

Прокоментуйте правову позицію нотаріуса.

2. У межах заповідника розпорядженням райдержадміністрації працівникам заповідника були надані в 1980 р. службові земельні наділи. У зв'язку з прийняттям чинного Земельного кодексу України право користування названими земельними ділянками було припинено. В рішенні райдержадміністрації з цього приводу було зазначено, що чинне земельне законодавство не виокремлює такого самостійного різновиду землекористування, як службові земельні наділи.

Визначте, якими нормативними актами необхідно користуватись при вирішенні спору між сторонами.

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Які землі сільськогосподарського призначення не відносяться до сільськогосподарських угідь?

- а) полезахисні лісові смуги;
- б) рілля;
- в) сіножаті;
- г) пасовища.

2. Договір оренди земельної ділянки укладається:

- а) в усній формі;
- б) в письмовій формі;
- в) шляхом обміну листами;
- г) в конклюдентній формі.

3. Чи підлягає договір оренди земельної ділянки нотаріальному посвідченню та державній реєстрації:

- а) не підлягає;
- б) підлягає лише нотаріальному посвідченню;
- в) підлягає лише державній реєстрації;
- г) підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації.

4. Які землі сільськогосподарського призначення не відносяться до сільськогосподарських угідь?

- а) полезахисні лісові смуги;
- б) рілля;
- в) сіножаті;
- г) пасовища.

5. Приватизація землі – це:

- а) Придбання за договором купівлі-продажу, дарування, міни, інших цивільно-правових угод;
- б) Внесення земельних ділянок її засновниками до статутного фонду;
- в) Прийняття спадщини;
- г) сукупність послідовних та взаємопов'язаних дій, спрямованих на виникнення права приватної власності на землю шляхом перерозподілу земельного фонду.

6. Оренда землі врегульована:

- а) Земельним кодексом України;
- б) Законом України «Про оренду землі»;
- в) Законом України «Про охорону земель»;
- г) всі варіанти правильні.

7. Охорона земель врегульована:

- а) Земельним кодексом України;
- б) Законом України «Про охорону земель»;
- в) варіанти а) і б) правильні;
- г) всі варіанти правильні.

Тема 14. Правове регулювання трудових відносин у сільському господарстві

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Правові форми організації праці в сільськогосподарських підприємствах.
2. Підбір, підготовка та розстановка кадрів сільськогосподарського виробництва.
3. Робочий час і час відпочинку працівників сільського господарства.
4. Трудова дисципліна в сільськогосподарських підприємствах.
5. Охорона праці та здоров'я працівників сільського господарства.
6. Порядок розгляду трудових спорів працівників сільського господарства.
7. Поняття організації, дисципліни та охорони праці в сільськогосподарських підприємствах.
8. Правове регулювання організації, охорони і дисципліни праці.
9. Внутрішній трудовий розпорядок в сільськогосподарських підприємствах.

2. Виконати практичне завдання:

1. При розвантаженні насінневої пшениці та здачі її комірнику Сороці у водія Чоботаренка, який транспортував цей вантаж за завданням голови ВСГК, виявлена недостача одною мішка пшениці (70 кг). Правління ВСГК постановило: "Утримати з Чоботаренка за крадіжку насінневої пшениці 70 кг.

Визначте, чи правомірне таке рішення. Що розуміється під матеріальною відповідальністю робітника? Які види матеріальної відповідальності передбачено законом? Назвіть умови, за наявності яких можливе притягнення робітника до матеріальної відповідальності.

На підставі якої правової норми повинна настати матеріальна відповідальність водія Чоботаренка?

2. При складанні річної звітності по плодоконсервному заводу 28 січня 1998 р. було встановлено розходження даних бухгалтерського обліку по сировинному складу та розрахунку з постачальниками. З'ясування причин розходження показало, що 7 липня 1997 р. заводом були одержані від постачальника ягоди із заниженою сортністю та якістю на суму 228 грн., а плата за рахунком зроблена на повну суму. Головний бухгалтер заводу Козир віддала розпорядження відрахувати 228 грн. з КСГП - постачальника, але юрист заводу відмовився оформити позов, оскільки був пропущений строк позовної давності, і підготував розпорядження про відрахування 228 грн. із заробітної плати бухгалтера Козир, в столі якої акт про приймання сировини пролежав більше шести місяців.

Визначте, в яких межах повинна наступати матеріальна відповідальність бухгалтера Козир за умов даної ситуації. Дайте обґрунтування цього рішення.

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Що з переліченого нижче не може бути можливими формами організації виробництва на сільськогосподарських підприємствах:

- а) бригади;
- б) ланки;
- в) цехи;
- г) інші підприємства.

2. Бригади, як одна із форм організації виробництва на сільськогосподарських підприємствах, за своєю спеціалізацією можуть бути такими:

- а) правильні варіанти б) і в);
- б) тваринницькі;
- в) рослинницькі;
- г) будівельні.

3. Яка категорія працівників не є однією із груп працівників сільськогосподарських підприємств:

- а) керівники;
- б) фахівці сільського господарства;
- в) особи управлінського та обслуговуючого персоналу;
- г) представники адміністративної влади як державні службовці.

4. Керівники сільськогосподарських підприємств – це особи, які...

- а) мають спеціальну освіту в певній галузі і професійно здійснюють свою діяльність;
- б) здійснюють повсякденне керівництво діяльністю підприємств, представляють підприємства перед державними органами, підприємствами, установами;
- в) поширюють свої повноваження на осіб, їм не підпорядкованих, мають право застосовувати адміністративний примус та адміністративні стягнення;
- г) мають вищу юридичну освіту, стаж роботи на управлінських посадах та пройшли випробування на заміщення посади керівника підприємства.

5. Фахівці сільського господарства – це особи, які...

- а) мають спеціальну освіту в певній галузі і професійно здійснюють свою діяльність;
- б) здійснюють повсякденне керівництво діяльністю підприємств, представляють підприємства перед державними органами, підприємствами, установами;
- в) поширюють свої повноваження на осіб, їм не підпорядкованих, мають право застосовувати адміністративний примус та адміністративні стягнення.
- г) мають вищу юридичну освіту, стаж роботи на управлінських посадах та пройшли випробування на заміщення посади керівника підприємства.

6. Трудова дисципліна в сільськогосподарських підприємствах досягається за допомогою таких заходів:

- а) застосування заходів заохочення або стягнення;
- б) нагляду;
- в) контролю;
- г) моніторингу дисципліни.

7. Що не можна віднести до заходів заохочення, які можуть застосовуватися до працівників сільськогосподарських підприємств?

- а) догана;
- б) оголошення подяки;
- в) нагородження цінним подарунком;
- г) преміювання.

Тема 15. Правове регулювання договірних відносин сільськогосподарських товаровиробників

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Договір – основна форма регулювання товарно-грошових відносин в агропромисловому комплексі.
2. Договори у сфері матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських товариств.
3. Договори у сфері матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств.
4. Договори по реалізації сільськогосподарської продукції.
5. Договірні орендні правовідносини.
6. Порядок розгляду спорів, що виникають з договірних відносин, однією зі сторін у яких є суб'єкт аграрного господарювання.
7. Поняття та різновиди договорів, що укладаються в аграрній сфері.
8. Особливості сільськогосподарських договорів.
9. Нормативно-правове регулювання договірних відносин у сільському господарстві.
10. Особливості укладання сільськогосподарських договорів.

2. Виконати практичне завдання:

1. Член сільськогосподарського акціонерного товариства “Джерело” Гончаренко уклав договір оренди землі з фермерським господарством “Соняшник”, згідно з яким фермерському господарству переходила в користування земельна ділянка розміром 7 га ріллі терміном на три роки. Державна адміністрація відмовила у реєстрації договору оренди на тій підставі, що земельну ділянку Гончаренка не можна вилучати, оскільки вона входить до неподільного фонду акціонерного товариства.

Чи правомірна відмова держадміністрації? Якими нормативними актами регулюються правовідносини по оренді землі?

2. Фермерське господарство «Степ» домовилось з громадянином Остапенком А., що буде орендувати у нього земельну ділянку, на якій вирощуватиме соняшник.

Складіть проект договору оренди земельної ділянки, захищаючи інтереси фермерського господарства.

Складіть проект договору оренди земельної ділянки в інтересах Остапенко А.

Оформіть протокол розбіжностей до договору, запропонованого фермерським господарством.

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Поставка сільськогосподарської продукції – це договір, за яким:

а) аграрний товаровиробник зобов'язується виростити (виробити)

сільськогосподарську продукцію і передати її у власність заготівельникові або

зазначеному ним одержувачеві, а одержувач зобов'язується прийняти цю продукцію і оплатити її за обумовленими цінами;

- б) одна сторона (аграрний товаровиробник) зобов'язується передати у власність іншій стороні (замовнику) певну продукцію, а замовник зобов'язується прийняти її і оплатити;
- в) одна сторона зобов'язується перевезти продукцію, а інша – отримати її та оплатити витрати на перевезення;
- г) одна сторона зобов'язується встановити іншій стороні певне технологічне обладнання, а інша – оплатити виконані роботи.

2. Шляхом укладення яких договорів аграрні товаровиробники мають можливість здійснювати реалізацію своєї продукції?

- а) договору поставки;
- б) договору міни;
- в) договору комісії;
- г) всі варіанти правильні.

3. Ф'ючерсний контракт на реалізацію сільськогосподарської продукції – це договір, за яким:

- а) поставка товару здійснюється в майбутньому з оплатою протягом двох днів після укладення угоди;
- б) поставка продукції здійснюється в майбутньому з оплатою після поставки за цінами, які складуться на момент переходу права власності;
- в) аграрний товаровиробник зобов'язується виростити (виробити) сільськогосподарську продукцію і передати її у власність заготівельникові або зазначеному ним одержувачеві, а одержувач зобов'язується прийняти цю продукцію і оплатити її за обумовленими цінами;
- г) поставка товару здійснюється в майбутньому з оплатою протягом двох днів після узгодження обсягів.

4. Форвардний контракт на реалізацію сільськогосподарської продукції – це угода, при якій:

- а) аграрний товаровиробник зобов'язується виростити (виробити) сільськогосподарську продукцію і передавати її у власність заготівельникові або зазначеному ним одержувачеві, а одержувач зобов'язується прийняти цю продукцію і оплатити її за обумовленими цінами;
- б) поставка продукції здійснюється в майбутньому з оплатою після поставки за цінами, які складаються на момент переходу права власності;
- в) поставка товару здійснюється в майбутньому з оплатою протягом двох днів після укладення угоди;
- г) поставка товару здійснюється в майбутньому з оплатою протягом двох днів після передання товару.

5. Схожість між ф'ючерсними і форвардними контрактами на реалізацію сільськогосподарської продукції полягає в тому, що:

- а) оплата за поставлену продукцію здійснюється одразу після поставки за цінами, які складаються на момент переходу права власності;
- б) оплата за продукцію здійснюється одразу після укладення контракту (на протязі двох днів);

в) за обома цими контрактами поставка продукції буде здійснюватися в майбутньому;

г) ці контракти не мають схожих рис.

6. Договір контракції сільськогосподарської продукції – це договір, відповідно до якого:

а) поставка товару здійснюється в майбутньому з оплатою після поставки за цінами, які складаються на момент переходу права власності;

б) поставка продукції здійснюється в майбутньому з оплатою протягом двох днів після укладення угоди;

в) аграрний товаровиробник зобов'язується виростити (виробити) сільськогосподарську продукцію і передати її у власність заготівельникові або зазначеному ним одержувачеві, а одержувач зобов'язується прийняти цю продукцію і оплатити її за обумовленими цінами;

г) поставка товару здійснюється в майбутньому з оплатою протягом двох днів після обумовлення обсягів поставки.

7. Оренда, як одна із основних форм договірних відносин у сільському господарські – це:

а) угода, відповідно до якої одна сторона зобов'язується передати іншій стороні певне майно за оплату;

б) угода, відповідно до якої одна сторона зобов'язується надати іншій стороні певні послуги або виконати роботи;

в) основане на договорі строкове платне користування майном, необхідним орендареві для здійснення підприємницької та іншої діяльності;

г) строкове, платне користування та розпорядження майном, що надається орендареві для певної мети.

Тема 16. Організаційно-правові форми юридичного обслуговування суб'єктів аграрного підприємництва

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття юридичного обслуговування сільськогосподарського підприємства
2. Нормативно-правові акти про юридичну службу в сільському господарстві.
3. Суб'єкти – виконавці юридичного обслуговування сільськогосподарського підприємства.
4. Юридичне обслуговування внутрішньогосподарських правовідносин сільськогосподарського підприємства.
5. Юридичне обслуговування з питань зовнішніх правовідносин сільськогосподарського підприємства.

2. Виконати практичне завдання:

1. Розробити положення про юридичну службу сільськогосподарського підприємства.
2. Скласти проект договору контрактації сільськогосподарської продукції.
3. Оформити позовну заяву до господарського суду про неоплату поставленої пшениці.
4. Скласти відзив на позовну заяву щодо неоплати поставленої пшениці.
5. Оформити претензію щодо неналежної якості купленого молока.
6. Скласти відповідь на претензію щодо неналежної якості проданого молока.

3. Розв'язати тестові завдання:

Юридичне обслуговування сільськогосподарського підприємства – це:

- а) надання юридичних послуг підприємством;
- б) комплекс правових засобів, які застосовують спеціалісти, по захисту прав та охоронюваних законом інтересів учасників аграрних правовідносин;
- в) претензійна робота на підприємстві;
- г) усі відповіді правильні.

2. Головні напрямки юридичного обслуговування:

- а) юридичний супровід договірної роботи;
- б) забезпечення правовими засобами збереження власності суб'єктів АПК;
- в) захист інтересів підприємств в судовій та прокурорській системі;
- г) запобігання порушенню трудового та іншого законодавства.

3. Проблемами юридичного обслуговування в АПК є:

- а) низька кваліфікація працівників;
- б) велике навантаження на юридичну службу;
- в) висока відповідальність юрисконсульта;
- г) всі відповіді правильні.

4. Зміцнення трудової дисципліни на сільськогосподарському підприємстві – це:

- а) участь у розробці документів правового характеру, що регулюють трудові відносини (Правила внутрішнього трудового розпорядку, колективний договір,

посадова інструкція, Положення про оплату праці); перевірка наказів, рішень керівників, аналіз звітних даних з метою виявлення причин невикористання робочого часу;

б) розробка документів правового характеру, що регулюють трудові відносини (Правила внутрішнього трудового розпорядку, колективний договір, посадова інструкція, Положення про оплату праці);

в) написання наказів, рішень керівників, аналіз звітних даних з метою виявлення причин невикористання робочого часу;

г) усі відповіді правильні.

5. Збереження власності на сільськогосподарському підприємстві – це:

а) охорона власності сільськогосподарського підприємства;

б) розроблення спільно з іншими підрозділами документів правового характеру, що встановлюють порядок приймання і відвантаження продукції, вивчення разом з бухгалтерією дебіторської заборгованості та вжиття заходів до боржників, результативність стягнення заборгованості з осіб, які завдали матеріальних втрат підприємству, контроль за оформленням документації про прийняття працівників на матеріально відповідальні посади та укладення з ними угод про повну матеріальну відповідальність;

в) комплекс заходів, спрямованих на підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва;

г) усі варіанти правильні.

6. Завдання претензійної роботи:

а) відновлення порушених прав сільськогосподарського підприємства;

б) виявлення причин і умов невиконання зобов'язань, виготовлення неякісної сільськогосподарської продукції;

в) попередження порушень договірної дисципліни;

г) усі варіанти правильні.

7. Юридичне обслуговування сільськогосподарського підприємства здійснює:

а) юрисконсульт підприємства;

б) головний бухгалтер;

в) керівник підприємства;

г) всі варіанти правильні.

Тема 17. Правове регулювання соціального розвитку українського села.

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття соціального розвитку села.
2. Принципи соціального розвитку села.
3. Правові засади соціального розвитку села.
4. Окремі напрямки соціального розвитку села.
5. Значення соціального розвитку села для економіки України.
6. Аспекти соціального розвитку села.
7. Правове регулювання розвитку освіти на селі.
8. Правове забезпечення розвитку інфраструктури сільської місцевості.
9. Правові гарантії отримання медичної допомоги селянами.

2. Виконати практичне завдання:

Жителі Харківської обл. Ласюк та Бань, а також житель сусіднього села Белгородської обл. Тухов вирішили організувати фермерське господарство. При цьому у них виникли правові питання, пов'язані з можливістю створення такого типу господарства громадянами різних держав, а також питання щодо правового режиму майна фермерського господарства. Ласюк вважав, що майно господарства, включаючи землю, належить усім його членам, в тому числі й особам, з якими укладено контракт на праві спільної сумісної власності. Бань, посилаючись на те, що фермерське господарство є юридичною особою, висловив думку, що власником усього майна, господарства, в тому числі і землі, є ФГ в цілому – як юридична особа. Тухов згоден із Ласюком, але йому не зовсім зрозуміле положення Закону про те, що угодою між членами господарства може бути змінений правовий режим майна.

Чи можливе створення фермерського господарства громадянами України спільно з іноземними громадянами? Який правовий режим майна, в тому числі і землі, у фермерського господарства? Яку форму здійснення сільськогосподарської підприємницької діяльності мають обрати зазначені громадяни України та Росії?

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Значення соціального розвитку села полягає у його спрямованості на:

- а) надання юридичних послуг підприємством;
- б) подолання нерівних умов проживання у містах і селах;
- в) претензійній роботі на підприємстві;
- г) усі відповіді правильні.

2. Ознаки соціального розвитку села:

- а) комплекс соціальних відносин, що пов'язані з облаштуванням сільських територій, створенням соціальної інфраструктури, а також матеріальним і соціальним забезпеченням достатнього життєвого рівня сільського населення;
- б) вільний розвиток сільського жителя;
- в) використання соціальних стандартів, що відповідають сучасному розвитку суспільства (охорона здоров'я, освіта, житло, спорт, культура);
- г) усі відповіді правильні.

3. Соціальний розвиток села – це:

- а) комплекс суспільних відносин, що виникають у зв'язку з облаштуванням сільських територій, соціальним і матеріальним забезпеченням достатнього життєвого рівня сільського населення на рівні стандартів сучасного розвитку суспільства, а також вільного розвитку кожного селянина, що передбачає задоволення його потреб матеріального, морального, духовного та фізичного характеру;
- б) вихідні положення, які визначають мету правового регулювання, надають йому загальної спрямованості, визначають основні тенденції регулювання суспільних відносин у даній сфері;
- в) пріоритетність соціального розвитку сільських територій;
- г) протекціонізм соціального розвитку села;

4. Принципи соціального розвитку села – це:

- а) вихідні положення, які визначають мету правового регулювання, надають йому загальної спрямованості, визначають основні тенденції регулювання суспільних відносин у даній сфері;
- б) пріоритетність соціального розвитку сільських територій;
- в) протекціонізм соціального розвитку села;
- г) поєднання місцевих і державних інтересів щодо соціального розвитку села.

5. До принципів соціального розвитку села належать:

- а) управління розвитком сільських територій;
- б) взаємна соціальна відповідальність громадян, суспільства і держави за послідовний розвиток соціальної сфери села;
- в) здійснення судового захисту соціальних прав селян;
- г) усі відповіді правильні.

6. Нормативно-правова база щодо соціального розвитку села складається з таких документів:

- а) Конституція України;
- б) Закон України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» від 15.05.92;
- в) Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» від 18.10.2005;
- г) усі відповіді правильні.

7. Виділяють такі напрямки соціального розвитку села:

- а) розвиток житлового будівництва;
- б) будівництво і ремонт шляхів;
- в) медичне обслуговування;
- г) усі варіанти правильні.

Тема 18. Правове регулювання господарської діяльності у сільському господарстві

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття господарської діяльності в сільському господарстві.
2. Нормативно-правові акти, що регулюють господарську діяльність.
3. Планування господарської діяльності сільськогосподарських товаровиробників.
4. Вимоги до якості продукції.
5. Фінансова діяльність як складова господарської діяльності аграрних підприємств.
6. Форми розрахунків сільськогосподарських підприємств.

2. Виконати практичне завдання:

1. Іванов П.В. та Петров К.Н., після спільного святкування дня міста вирішили відкрити спільну справу. Для того, щоб обрати оптимальну правову форму майбутнього підприємства, вони звернулися до юрисконсульта. Іванов П.В. пояснив, що він має 10 000,00 грн., трактор і пару коней. Петров К.Н. погодився вкласти у спільну справу 5 000,00 грн., а також передати земельну ділянку сільськогосподарського призначення. Юрисконсульт також взяв до уваги, що друзі Іванов П.В. та Петров К.Н. – повнолітні, дієздатні громадяни України, не судимі, мають вищу освіту відповідного напрямку (закінчили юридичний факультет Аграрного коледжу управління і права).

На знання якого питання розраховане завдання? Якими нормативними актами необхідно керуватися при створенні суб'єктів господарювання в аграрному секторі? Які правові форми суб'єкта господарювання оптимально підходять Іванову П.В. та Петрову К.Н. для того, щоб відкрити спільну справу? Аргументуйте.

2. У статуті виробничий сільськогосподарський кооператив “Довіра” основним напрямком своєї діяльності визначив виробництво зернових культур, цукрового буряку, соняшнику та інших культур, а також їх реалізацію. У зв'язку із плануванням діяльності кооперативу на наступний виробничий рік голова загальних зборів доповів, що за минулий рік кооператив не одержав запланованих результатів від виробництва та реалізації зернових культур, цукрового буряку, соняшнику, а тому запропонував: побудувати олійницю; культивувати овочі і побудувати завод по їх переробці; вирощувати сорго, а також укласти договори по його закупівлі в інших виробників; налагодити виробництво віників, кошиків та інших виробів; реалізувати всю цю продукцію для одержання прибутків. Загальні збори ці пропозиції прийняли.

Чи законне рішення загальних зборів? Якщо ні, то як повинен був вирішити це питання кооператив?

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Який нормативно-правовий акт є підґрунтям виробничо-господарської діяльності у сільському господарстві:
 - а) Конституція України;
 - б) Закон України «Про зерно та ринок зерна»;

- в) Цивільний кодекс України;
- г) Закон України «Про карантин рослин».

2. Визначте основний нормативно-правовий акт, яким врегульовано вирощування зернових культур:

- а) Конституція України;
- б) Закон України «Про зерно та ринок зерна в Україні»;
- в) Цивільний кодекс України;
- г) Закон України «Про карантин рослин».

3. В якому документі здійснено розмежування зернових, олійних та бобових культур?

- а) Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності;
- б) Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016-2010;
- в) Закон України «Про зерно та ринок зерна»;
- г) Цивільний кодекс України.

4. В якому нормативно-правовому акті містяться вимоги до вирощування насіння?

- а) Закон України «Про зерно та ринок зерна»;
- б) Закон України «Про насіння»;
- в) Цивільний кодекс України;
- г) Закон України «Про насіння і садивний матеріал».

5. В якому випадку дозволяється вирощування зернових культур без отримання дозволу володільця патенту на відповідний сорт рослин?

- а) вирощування здійснюється у спеціальній економічній зоні;
- б) виробництво відбувається вітчизняним товаровиробником;
- в) вирощування здійснюється для особистого споживання;
- г) дозвіл потрібен у будь-якому разі.

6. В якому нормативно-правовому акті міститься визначення поняття «карантин рослин»?

- а) Закон України «Про захист рослин»;
- б) Закон України «Про безпечність і якість харчової продукції»;
- в) Закон України «Про карантин рослин»;
- г) Господарський кодекс України.

7. Вимоги яких документів є обов'язковими для дотримання при вирощуванні зернових культур?

- а) державні стандарти на окремі види зернових культур;
- б) технічні регламенти;
- в) державні стандарти на зерно;
- г) міжнародні стандарти на окремі види зернових культур.

Тема 19. Правове регулювання рослинництва та селекції рослин

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття рослинництва.
2. Нормативно-правове регулювання вирощування зернових культур.
3. Правове забезпечення виноградарства.
4. Правові вимоги до овочівництва.
5. Правове регулювання селекції рослин.
6. Загальні засади правового регулювання рослинництва.
7. Особливості правової регламентації буряківництва.

2. Виконати практичне завдання:

1. Громадянин Іщенко Р.П., досягнувши 16-річного віку, вирішив відкрити свою справу. Для первинного накопичення капіталу та налагодження зв'язків, він прийняв рішення вступити до сільськогосподарського виробничого кооперативу «Соняшник». Для цього Іщенко Р.П. написав заяву про вступ, сплатив вступний та членський внески.

Чи приймуть Іщенка в члени кооперативу?

Чи матиме право Іщенко Р.П. займатися вирощуванням зернових ГМО рослин у цьому кооперативі?

2. Сім'я Б. на Закарпатті відповідно до чинного законодавства займається зеленим туризмом. Для забезпечення збільшення обсягу послуг голова сім'ї звернувся із заявою до райдержадміністрації щодо виділення земельної ділянки для зайняття селекційною діяльністю.

Який порядок надання земельних ділянок за рахунок земель рекреаційного призначення? Чи задовольнять заяву голови сім'ї?

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Визначте основний нормативно-правовий акт, яким врегульовано вирощування зернових культур:

- а) Конституція України;
- б) Закон України «Про зерно та ринок зерна в Україні»;
- в) Цивільний кодекс України;
- г) Закон України «Про карантин рослин».

2. В якому документі здійснено розмежування зернових, олійних та бобових культур?

- а) Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності;
- б) Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016-2010;
- в) Закон України «Про зерно та ринок зерна»;
- г) Цивільний кодекс України.

3. В якому нормативно-правовому акті містяться вимоги до вирощування насіння?

- а) Закон України «Про зерно та ринок зерна»;

- б) Закон України «Про насіння»;
- в) Цивільний кодекс України;
- г) Закон України «Про насіння і садивний матеріал».

4. В якому випадку дозволяється вирощування зернових культур без отримання дозволу володільця патенту на відповідний сорт рослин?

- а) вирощування здійснюється у спеціальній економічній зоні;
- б) виробництво відбувається вітчизняним товаровиробником;
- в) вирощування здійснюється для особистого споживання;
- г) дозвіл потрібен у будь-якому разі.

5. В якому нормативно-правовому акті міститься визначення поняття «карантин рослин»?

- а) Закон України «Про захист рослин»;
- б) Закон України «Про безпечність і якість харчової продукції»;
- в) Закон України «Про карантин рослин»;
- г) Господарський кодекс України.

6. Вимоги яких документів є обов'язковими для дотримання при вирощуванні зернових культур?

- а) державні стандарти на окремі види зернових культур;
- б) технічні регламенти;
- в) державні стандарти на зерно;
- г) міжнародні стандарти на окремі види зернових культур.

7. Які зернові культури вважаються якісними?

а) такі, що за розумно передбачуваних, звичайних або таких, що встановлені у нормативно-правовому акті й договорі, умов використання за призначенням, не становлять жодних, або становлять прийнятні ризики для споживачів зерна і довкілля та здатні задовольнити заздалегідь обумовлені потреби споживачів;

б) наділені такими показниками якості, як сажковий запах, зернова домішка, із забарвленим зародком; борошністе, здатне до проростання;

в) такі, що відповідають ветеринарним і санітарним правилам та нормативам, за відсутності загрози їх шкідливого впливу на організм людини;

г) відповідають нормативам, які гарантують збереження здоров'я споживачів, зокрема базисні і обмежувальні норми щодо вологості, вмісту сміттевої і зернової домішки, зараженості шкідниками хлібних запасів.

Тема 20. Правове регулювання тваринництва та племінної справи

1. Завдання для самоперевірки засвоєних знань

Дати відповідь на контрольні питання:

1. Поняття тваринництва.
 2. Нормативно-правове регулювання скотарства.
 3. Правове забезпечення свинарства.
 4. Правові вимоги до бджільництва.
 5. Правове регулювання племінної справи.
1. Загальні засади правового регулювання тваринництва.
 2. Особливості правової регламентації свинарства.
 3. Специфіка правового регулювання виробництва молока.
 4. Правова регламентація племінної справи у тваринництві.

2. Виконати практичне завдання:

1. Конюхи Розов і Рієв взяли з відома завідувача ферми СГВК племінну кобилу та віз для поїздки до сусіднього села. Повертаючись додому в нетверезому стані, вони переїхали на фермі двох гусей, свиноматку і зламали воза. Правління кооперативу наклало штраф на Морозова і Гурієва в розмірі 100 грн. з кожного, зобов'язало їх відремонтувати віз і здати на ферму двох гусей, а також повністю позбавило їх додаткового заробітку.

Питання про стягнення вартості свиноматки вирішувалося загальними зборами членів кооперативу. Враховуючи дисциплінованість і добросовісну працю Рієва протягом усього часу перебування у СГВК, а також важке матеріальне становище його сім'ї, було вирішено стягнути з нього 1/3 вартості свиноматки, а з Розова – 1/2 вартості свиноматки. Голова ревізійної комісії вважав рішення загальних зборів незаконними і вимагав звернутися з позовом до суду про відшкодування з Розова і Рієва солідарно всієї суми збитків. СГВК звернувся з позовом до місцевого суду.

Як вирішити справу?

2. Правління сільськогосподарського виробничого кооперативу “Терен” прийняло рішення про внесення змін до Статуту про порядок формування та використання фондів.

Ухваливши рішення кваліфікованою більшістю голосів, правління направило його до райдержадміністрації для затвердження змін, що вносяться, а саме:

- 1) основним джерелом формування неподільного фонду кооперативу є прийняття на баланс сільськогосподарської техніки та земельних ділянок, переданих при вступі до кооперативу;
- 2) виключити із зареєстрованого Статуту положення, що пайові внески не є частиною неподільного фонду;
- 3) у разі виходу із кооперативу фізичні особи набувають право отримання паю тільки у грошовій формі, оскільки інший порядок призведе до перебоїв у виробничій діяльності;
- 4) надавати право виходу із кооперативу його членам лише після закінчення господарського року в січні.

Який порядок розробки, прийняття та реєстрації Статуту кооперативу? Як здійснюється внесення змін та доповнень до нього? Який порядок формування і

3. Розв'язати тестові завдання:

1. Визначте спеціальний нормативно-правовий акт, яким визначено вимоги до сільськогосподарської діяльності із вирощування свиней:

- а) Закон України «Про ветеринарну медицину»;
- б) Закон України «Про племінну справу у тваринництві»;
- в) наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 6 грудня 2004 р. № 269 «Про затвердження Правил охорони праці у тваринництві. Свинарство»;
- г) Закон України «Про свинарство».

2. Який нормативно-правовий акт встановлює обов'язковість додержання державних стандартів на продукцію тваринництва?

- а) Закон України від 2 березня 2015 р. «Про ліцензування видів господарської діяльності»;
- б) Закон України «Про безпечність і якість харчової продукції»;
- в) наказ Міністерства аграрної політики України та Української академії аграрних наук від 17 липня 2001 р. № 215/66 «Про затвердження Положення про присвоєння відповідних статусів суб'єктам племінної справи у тваринництві»;
- г) наказ Міністерства аграрної політики від 20 грудня 2005 р. № 720 «Про затвердження Положення про порядок проведення атестації та допуску до відтворення плідників для племінного використання».

3. Який нормативно-правовий акт визначає особливості племінної справи у свинарстві?

- а) Закон України від 2 березня 2015 р. «Про ліцензування видів господарської діяльності»;
- б) наказ Міністерства аграрної політики від 21 січня 2009 р. № 41 «Про затвердження Інструкції із селекції бугаїв м'ясних порід»;
- в) наказ Міністерства аграрної політики України та Української академії аграрних наук від 17 липня 2001 р. № 215/66 «Про затвердження Положення про присвоєння відповідних статусів суб'єктам племінної справи у тваринництві»;
- г) наказ Міністерства аграрної політики від 17 грудня 2002 р. № 396 «Про затвердження Інструкції з бонітування свиней, Інструкції з ведення племінного обліку у свинарстві та зразків форм племінного обліку у свинарстві».

4. Який із державних стандартів містить вимоги до якості продукції свинарства?

- а) ДСТУ 7158:2010 «М'ясо. Свинина в тушах і півтушах. Технічні умови»;
- б) ДСТУ ЕЭК ООН ЕСЕ/AGRI/135:2007 «Свинина. Туші та відруби. Настанови щодо постачання і контролювання якості»;
- в) ДСТУ 4590-2006 «Напівфабрикати м'ясні натуральні від комплексного ділення свинини за кулінарним призначенням»;
- г) правильними є варіанти А), Б) і В).

5. Який нормативно-правовий акт містить загальні вимоги до охорони праці у галузі свинарства?

- а) Закон України від 25 червня 1992 р. «Про ветеринарну медицину»;

- б) Закон України від 14 жовтня 1992 р. «Про охорону праці»;
- в) Закон України від 15 груд. 1993 р. «Про племінну справу у тваринництві»;
- г) Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

6. Який нормативно-правовий акт містить загальні вимоги до племінної справи?

- а) Закон України від 25 червня 1992 р. «Про ветеринарну медицину»;
- б) Закон України від 14 жовтня 1992 р. «Про охорону праці»;
- в) Закон України від 15 груд. 1993 р. «Про племінну справу у тваринництві»;
- г) Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

7. Який нормативно-правовий акт містить загальні вимоги до профілактики та лікування інфекційних хвороб у галузі свинарства?

- а) Закон України від 25 червня 1992 р. «Про ветеринарну медицину»;
- б) Закон України від 14 жовтня 1992 р. «Про охорону праці»;
- в) Закон України від 15 груд. 1993 р. «Про племінну справу у тваринництві»;
- г) Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».